

Luo / Muokkaa

Lähetä

Lausunnonantajat

Yhteenveto

Sähköisten viranomaisaineistojen arkistoinnin ja säilyttämisen palvelukokonaisuus

Sähköinen arkistoinnin palvelukokonaisuus

Lausunnonantajia: 1 ▼

Puollatko SAPA-palvelukokonaisuuden toimeenpanoa? *

- ☒ Puollan
- ☐ Puollan muutoksin (muutokset kuvattu muualla lausunnossa)
- ☐ Vastustan (perustelut annettu muualla lausunnossa)

Eduskunta

4.3.2016

Puollan

Miten ehdotettu julkisen hallinnon yhteinen arkistointipalvelu vaikuttaisi organisaatiossasi?

- ☒ Kustannuksia säästyisi selvästi
- ☐ Kustannuksia säästyisi jonkin verran
- ☐ Kustannuksissa ei tapahtuisi merkittävää muutosta
- ☐ Kustannukset lisääntyisivät

Eduskunta

4.3.2016

Kustannuksissa ei tapahtuisi merkittävää muutosta

SAPA toimeenpanosuunnitelma

Lausunnonantajia: 1 ▼

Yleiset kommentit ja huomiot toimeenpanosuunnitelma-dokumenttiin

Eduskunta

4.3.2016

Asiakirja on osittain epäselvä ja siinä on toistoa ja päällekkäisyyttä. Huolestuttaa se, että SAPA - palvelu toimii kahden ministeriön rajapinnassa. Toimivuuden kannalta olisi selkeintä, että olisi vain yksi vastuuministeriö. Neuvottelukunnalle ehdotetaan koordinoivaa roolia. Onko tämä rooli varmasti

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden vaikutuksiin (luku 3)

Eduskunta

4.3.2016

Eduskunnan kanslialle merkittävin hyöty todennäköisesti on, että SAPAn avulla voidaan muodostaa toimiva yhtenäinen kokonaisuus viranomaisaineiston koko elinkaaren hallintaan.

Luvussa 3.1. ja 3.2. kerrotaan, että SAPA heijastuu hyödyntävän organisaation operatiivisiin toimintamalleihin ja niitä toteuttaviin prosesseihin ja että aineisto ja metatiedot on tuotettava palvelun edellyttämässä muodossa ja laajuudessa. Onko tarkoitus jotenkin todentaa, että hyödyntävä organisaatio on tunnistanut ja toteuttanut oikein järjestelmämuutokset tai järjestelmäintegraatit? Onko SAPAn yhteyteen tulossa järjestelmien auditointi- tai sertifiointimenettelyjä?

Kommentit ja huomiot lainsäädännön muutostarpeisiin (luku 4)

Eduskunta

4.3.2016

Jo nyt on Sähke 2 – metatietojen mukaisiin järjestelmiin on käytetty runsaasti rahaa. JHS – suosituksissa on jo Sähke 2-määräyksen eräitä kohtia lievennetty. Jos asetustasoinen säätely toteutuu, olisi hyvä saada se nopeasti aikaiseksi. Varsinkin jos säädöksiä edelleen lievennetään, jottei rahaa edelleen kulu ylimitoitettuihin toteutuksiin.

Eduskunnan kanslian näkökulmasta kiinnostaa sivun 10 lause ” Samalla arkistolaitokselle säädettäisiin velvollisuus ottaa vastaan kaikki julkisiin tehtäviin liittyvät pitkäaikais- ja pysyvässäilytettävät aineistot, joiden säilytystä ei ole järjestetty muulla tavoin”. Koskeeko tämä myös eduskuntaa? Meidän näkökulmasta tällainen mahdollisuus olisi hyvä asia. Säännös ei kuitenkaan voi olla eduskuntaa velvoittava.

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden toimeenpanoon (luku 5)

Eduskunta

4.3.2016

On varmistettava, että lainsäädäntöön tehtävät muutokset ehditään tehdä ajoissa.

Luvussa 5.1 kerrotaan, että alkuvaiheessa keskitytään järjestelmiin, joilla on arkistolaitoksen lupa sähköiseen säilyttämiseen. Ellei lupaa ole, niin onko käytännössä suurin osa käyttäjäkunnasta ulkopuolella skenaariosta I? Onko muiden organisaatioiden mahdollista saada ”SAPA-lupia” skenaariovaiheessa I? Miten se tapahtuisi? Mitä edellytettäisiin?

- ✎ Ainakin skenaario I toteutus tarvitaan nopeasti
- ✎ Pelkkä skenaario I ei riitä, myös skenaario II työn alle pian
- ✎ Laajin skenaario III tarvitaan, skenaariot I ja II eivät riitä

Eduskunta

4.3.2016

Laajin skenaario III tarvitaan, skenaariot I ja II eivät riitä

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden hallintaan ja ylläpitoon (luku 6)

Eduskunta

4.3.2016

Potentiaalisesti on suuri riski, että hallinta ja vastuu jakaantuu kahden ministeriön toimivallan rajapinnalle. Onnistuuko yhteistyö kaikkien tasojen välillä ja onko neuvottelukunta oikea tapata vastata tähän haasteeseen.

Mikä on oikea taho ohjaamaan sähköisen arkistoinnin kokonaisuutta?

- ✎ Opetus- ja kulttuuriministeriö
- ✎ Valtiovarainministeriö
- ✎ Oikeusministeriö
- ✎ Muu, mikä?

Eduskunta

4.3.2016

Opetus- ja kulttuuriministeriö

SAPA arkkitehtuurikuvaus

Lausunnonantaja: 1



Yleiset kommentit ja huomiot arkkitehtuurikuvaus-dokumenttiin

Eduskunta

4.3.2016

Asiakirja on monipuolinen, mutta useita asioita on sanottu asiakirjassa useampaan kertaan. Kaikkia termejä, kuten kansallinen palveluväylä, ei ole riittävästi avattu. Linjauksena on hyvä, että järjestelmään voi tuoda vain joko julkista tai suojaustason IV ja III tasoista aineistoa. Suojaustason II ja I aineiston mukaan ottaminen tekisi tästä liian kalliin suhteessa II ja I tason aineiston määrään.

Määritykset ovat suurelta osalta sellaisia, että niillä ei ole järjestelmäliitintä, vaan liittyvät esim. metatietojen tyyppiin. ("SAPA-palvelun tavoitteena on minimoida tarve muuttaa olemassa olevia järjestelmiä ja niiden tapaa sekä muodostaa että siirtää aineistoa. SAPA-palvelu pyrkii mukautumaan olemassa olevien järjestelmien vakiintuneisiin rajapintoihin.")

Integraatiomäärityksissä kuitenkin mainitaan erikseen Sharepoint ja Liferay. Onko se kestävä ratkaisu? Järjestelmät vaihtuvat aika ajoin – joten pitkäaikaissäilytyksen suunnitelman kannattaisi varmaan olla järjestelmäriippumaton. ("SAPA-palvelun tulee integroitua helposti ja kustannustehokkaasti erilaisiin julkishallinnossa käytettäviin aineistohallintajärjestelmiin, esimerkiksi Sharepoint-tai Liferay-pohjaisiin portaalitoteutuksiin.")

Kommentit ja huomiot Skenaario I: Pysyvään säilytykseen reitittävä SAPA

Eduskunta

4.3.2016

Onko jo päätetty, että tämä skenaario vaatii Sähke 2-tasoista aineistoa. Toisaalla pohditaan myös asetustasoista säätämistä. Tämä on asiakkaiden kannalta tärkeä kysymys. Skenaariossa I herää kysymys mihin SAPAa tarvitaan? Miksei siirretä aineistoa suoraan KDK-PAS – säilytysjärjestelmään? Pelkkä kuvailutietojen ja aineistojen validointi ei ole riittävä lisäarvo.

Tehdäänpö Sähke2-kelpoisuuden validointi pelkän siirtotiedosto avulla? Edellyttääkö SAPAn käyttö "SAPA-lupaa", joka puolestaan edellyttäisi joko Sähke2-sertifioitua järjestelmää tai Sähke2-auditointia järjestelmää. Onko SAPAn yhteyteen tarkoitus lisätä asianhallintajärjestelmien auditointitoiminnot?"

Kommentit ja huomiot Skenaario II: Kaiken aineiston SAPA

Eduskunta

4.3.2016

Skenaarion etu on se, että mukaan tulevat määräaikaaisesti säilytettävä aineisto sekä muun kuin Sähke 2- normin mukainen aineisto. Jälleen jää mahdollisen uuden säädöstasoisien sääntelyn rooli Sähke 2 – normin korvaajana epäselväksi. Jääkö muu kuin Sähke 2 – normin mukainen pysyvästi säilytettävä aineisto SAPAan? Tämä jää tässä skenaariossa epäselväksi.

Eduskunta on digitoinut huomattavan määrän pysyvästi säilytettävää valtiopäiväasiakirja-aineistoa, joka ei noudata Sähke2-metatietomäärittelyä. Eduskunnan kannalta tämän aineiston saaminen SAPAan olisi toivottavaa.

Kommentit ja huomiot Skenaario III: Rikastava ja muokattavan aineiston SAPA

Eduskunta

4.3.2016

Tämä skenaario olisi kaikista toivottavin. SAPA – palvelu on tässä mallissa kattava ja kompakti, jossa saavutetaan tehokkaita työnkuluja. On hienoa, että tarjotaan mahdollisuutta myös keskeneräisen aineiston alla olevan aineiston säilyttämiseen.

Kansallisarkistolla on keskeinen rooli, CSC:llä toimittajan rooli, Valtorilla tukipalvelurooli ja kahdella eri ministeriöllä (VM, OKM) lainsäädännöllinen rooli sekä näiden väliin ehdotetaan neuvottelukuntaa (Työryhmä ehdottaakin, että arkistolaitoksen yhteyteen perustettaisiin sähköisen säilyttämisen neuvottelukunta, jossa olisivat edustettuina näiden kahden ministeriön lisäksi ainakin valtioneuvoston kanslia, kuntasektori sekä SAPA-palveluiden tekninen tuottaja.)

Mikä on muiden arkistojen rooli?

Hallintamalli on selkeä riskin lähde. Vastuut ovat liian hajautetut.

Kommentit ja huomiot kustannus- ja hyötytarkasteluun (luku 6)

Skenaariokohtaisia kustannushyötyarvioita ei ole vielä tehty, joten ne tarvittaisiin tarkemman arvioinnin pohjaksi. Mitä tarkoittaisi käytön ja aineistojen kannalta, jos kustannussyistä SAPA-suunnitelmasta toteutuukin vain minimitaso tai ensimmäinen vaihe? Millainen arkisto siitä sitten tulee? Kustannussäästöjen täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää, että virastot oikeasti lakkauttavat paperisen arkistoinnin. Esimerkiksi Norjan parlamentti säilyttää yhä pysyvästi myös paperiasiakirjat, vaikka heillä on käytössä sähköinen pitkäaikaisarkisto. Sähköiseen arkistoon ei vielä luoteta. Luotettavuus, jatkuvuus, eheys ja saavuttavuus on pystyttävä varmistamaan. Ennen sitä paperiarkistoista ei luovuta. On selvää, että yhteinen sähköinen pitkäaikaisarkisto tulee halvemmaksi kuin jokaisen viraston oma sähköinen arkisto.

Aineistohaut ja aineiston nouto on ilmeisesti tarkoitus toteuttaa erilaisten asiointipalvelujen kautta. Tämä hakujen ja noutojen kokonaisuus ei konkretisoidu riittävästi suunnitelmissa, minkä takia on vaikea arvioida, kuinka hyvin nämä palvelisivat eduskunta-aineiston tarvitsijoita. Eduskunta ylläpitää omia verkkosivujaan, jossa julkaistaan kaikkien käytettäväksi sekä valtiopäiväasiat että – asiakirjat jopa vuodesta 1919 lähtien. Palvelutasoa ei haluta heikentää. Esitetystä kuvauksesta ei selviä, voisivatko SAPAn haut ja aineistonoudot olla niin hyviä, että ne voisivat korvata eduskunnan verkkopalvelut. Toimeenpanosuunnitelmassa kerrotaan mm., että ”tietopyyntö kulkee aineiston omistajan kautta”, mikä ei ole riittävä palvelutaso nykyisille eduskunnan verkkopalvelujen hyödyntäjille.”